

Gör det enklare att välja mat!

Du går in i en matbutik och vill handla det som är bra för din hälsa, miljön, och djuren. Tänk dig att du direkt hittar tydliga skyltar som visar var varorna finns samt begriplig information om innehållet. Tänk dig också att det finns enkla och kortfattade beskrivningar över hur och var råvaran har odlats, hur djuren har haft det och hur långt maten har transporterats. Hittar du ändå inte det du söker så guidar den välinformerade butikspersonalen dig rätt. Du besöker en restaurang och på menyn står var köttfärsen till lasagnen kommer ifrån. Servitören vet givetvis mer om matens ursprung eller näringsinnehåll. Men kanske du redan vet allt? Du har ju laddat ner en faktsäckad konsumentguide från nätet innan du gick till din matbutik eller kvartersrestaurang!

En majoritet av konsumenterna bryr sig om vad de äter. De väljer livsmedel inte bara utifrån smak och pris utan vill också veta var och hur maten har producerats och vad den innehåller. Nästan nio av tio konsumenter (86%) vill veta livsmedlens ursprung och hur djuren har fötts upp. Närmare sex av tio (56%) tänker ofta på kvaliteten och på hur maten producerats när de handlar. (Temo 2004). Allt fler betonar också hur maten påverkar hälsan och miljön. De vill ha nyttiga och säkra livsmedel med tydliga innehållsdeklarationer, både när de handlar och när de äter ute på restaurang. Det är viktigt att kvaliteten på livsmedlen är hög, och priset rimligt, i såväl butik, restaurang och storhushåll. Men priset är inte det enda som avgör. Många är beredda att betala mer för en viss kvalitet eller för att maten framställts på ett godtagbart sätt.

Ofta saknas dock information om kvaliteten och hur maten producerats. Personalen i butiken, på restaurangen eller i skolmatsalen vet inte alltid var maten kommer ifrån, hur den har odlats eller vad den innehåller. Många konsumenter vill också själva ha bättre kunskap, men tiden räcker inte alltid till för att skaffa sig den. (Temo 2004)

Vi har samlat kring ett upprop för konsumenternas rätt att enklare kunna hitta och välja den mat de vill ha – i butiken, på restaurangen, i matsalar och andra platser där de äter färdiglagad mat. Vi vill arbeta för en hållbar konsumtion och tillsammans bidra till att främja produkter av god kvalitet som producerats, transporterats och lagats med hänsyn till människor, djur och natur. Vi vill stödja en hållbar livsmedelsproduktion och konsumtion.

Vi anser att några av de viktigaste problemen är:

- **Prisfokuseringen** – En stor del av mediedebatten och marknadsföringen styrs av pris. Vi vill betona kvaliteten – vad vi får för våra pengar
- **Otydlig märkning** – Informationen måste vara enkel och lättillgänglig. Konsumenterna har rätt att veta livsmedlens ursprung och hur de har producerats.
- **Svårt att hitta** – Konsumenterna upplever ofta att de inte kan hitta till exempel varor av en viss kvalitet. Utbudet och tillgängligheten i butikerna kan förbättras.
- **Kunskapsbrist** – Konsumenterna har rätt till ökad kunskap för att kunna göra medvetna val.

På kort sikt vill vi se:

- Information om produkterna, såväl i butiker som på restauranger och gärna på Internet.
- Tydlig märkning och information på produkterna; deras ursprung, hur de har framställts med mera.
- Specialutbildning av butiks- och restaurangpersonal.
- Premiering av goda exempel inom handel och restaurang/storhushåll, exempelvis tio i topp-listor på restauranger som erbjuder ekologisk mat, eller butiker som har särskilda avdelningar för allergiker.

På lång sikt vill vi att:

- Kunskap om livsmedlens kvalitet når dagens och morgondagens konsumenter så att dessa kan göra medvetna val.
- Aktörer i hela livsmedelskedjan tar ansvar för att ge konsumenterna möjlighet att skaffa sig denna kunskap.

När vi alla hjälps åt, kan vi tillsammans bidra till att det blir enklare för alla att välja mat, som inte bara är bra för magen och plånboken utan också för världen.

Mars 2005, undertecknat av:

Sveriges Konsumentråd
Svenska Naturskyddsföreningen
Tillämpad Näringslära, Stockholms Läns Landsting
Svenskt Sigill